Hatóanyagok, készítmények – A körömkorrekció és a körömszabályozás anyagai

Házi feladatok

1. házi feladat

A körömszabályozás alapjai és a döntéshozatal

Feladat
Ön speciális lábápolóként dolgozik, és egyetlen munkanapon négy olyan vendéget fogad, akinél a körömlemez okoz panaszt. A feladat nem az, hogy leírja, mit tanult a lemezről és a kizáró okokról, hanem az, hogy minden kérdésnél **döntsön**, és a döntést az anyag viselkedésével, a mérhető adattal vagy a kompetenciahatárral indokolja. Ahol a tananyag rendszerfüggő adatot említ, ott a gyártó használati utasítására hivatkozzon, saját számértéket ne adjon meg.

A kidolgozásban minden megállapítás mögött álljon ok. Ha egy beavatkozás elmarad, mondja meg, mi az elmaradás indoka, mikor tekinthető át újra a helyzet, és mit közöl a vendéggel. Márkanevet ebben a feladatban ne használjon: a rendszereket rendszertípussal nevezze meg.

Terjedelem: 4–6 oldal

Kidolgozandó kérdések

1. Két vendég érkezik. Az egyiknél a nagylábujj lemezének külső harmada trauma után leszakadt, a körömágy szabadon van, a sánc ép. A másiknál a lemez csőszerűen összesodródott, mindkét oldalsó sánc bőre megvastagodott, de nyílt sérülés nincs. Döntse el, melyiknél indokolt korrekció és melyiknél szabályozás, és mindkettőnél mondja meg, mi dönti el a beavatkozás minőségét. Ha valakinél mindkettő szóba jönne, mi szól a kombináció ellen?
2. Egy huzalos rendszer támadáspontja a hajlítás tengelyétől 3 milliméterre esik, és F erővel dolgozik. A támadáspontot 5 milliméterre viszi ki a lemez széle felé. Számítsa ki, hányszorosára nő a nyomaték változatlan erő mellett, majd azt, hogy az eredeti nyomaték megtartásához hány százalékkal csökkenthető az erő. Vezesse le, miért ez a helyes válasz akkor, ha a hatás lassan jelentkezik, és mit kockáztat az, aki helyette a hajlítást fokozza.
3. A vendég húszperces meleg lábfürdő után ül le Önhöz. A tervben ragasztott rendszer szerepel. Döntse el, felhelyezhető-e most, és indokolja a lemez víz- és lipidtartalmával. Mondja meg, mi történik a

kötéssel, ha mégis felhelyezi, és miben más a helyzet huzalos rögzítésnél.

4. A vendég éjszaka is jelentkező, lüktető fájdalomról számol be, a sánc bőre meleg tapintatú, a pír az ujj tövéig húzódik, a lemez mellett sarjadzó szövet látszik. Rangsorolja a látottakat aszerint, melyik jelent vörös zászlót és melyik átmeneti kizáró okot. Fogalmazza meg szó szerint, mit mond a vendégnek, és mit nem mondhat, majd sorolja fel, mi kerül erről a dokumentációba.
5. Sorolja be az alábbi öt helyzetet a kizáró okok öt csoportjába, és mindegyiknél mondja meg, átmeneti, végleges vagy rendszerfüggő akadályról van-e szó, valamint mi a járható út: morzsalékos, behasadt szabad szél; igazolt nikkelérzékenység; véralvadásgátló kezelés; a lemez alatti csontos kiemelkedés; a kontrollra vissza nem térő vendég. Mondja meg azt is, melyik forrás dönt, ha a tananyag, a gyártói dokumentáció és a munkahelyi protokoll előírása eltér.
6. Egy vendég fél éve átesett körömműtéten, azóta a panasz visszatért. A szabad szél rövid és heges, a vendég véralvadásgátlót szed, és a tapintásvizsgálat csökkent védőérzést valószínűsít. Válasszon a rögzítés két alapesete közül, és indokolja az erőátadás módjával, a hatás felépülésének ütemével és a lágy szövetet érő kockázattal. Nevezze meg azokat a feltételeket, amelyek ebben az esetben is kizáró okot jelentenének.
7. Vezesse végig, mi változik a kezelési tervben, ha a vendég védőérzése csökkent: az erő nagyságában, a kontroll gyakoriságában, az otthoni teendőkben és a dokumentációban. Magyarázza meg, miért nem bizonyít semmit az, hogy a vendég nem panaszkodik, és mi lép a fájdalom mint biztonsági jelzés helyébe.
8. Három hónap telt el a felhelyezés óta. A panasz erőssége ugyanazon a skálán nem csökkent, a rendszer kétszer levált, a sánc bőre ép, a görbület mérhetően nem változott. Ítélje meg, sikeres-e a kezelés, döntse el a következő lépést, és indokolja, miért nem az erő növelése az első válasz. Mondja meg, mit közöl a vendéggel a várható időtávról.

Kötelezően alkalmazandó szakkifejezések

A kidolgozásban szerepeljen, helyes összefüggésben:

- körömkorrekció;
- körömszabályozás;
- harántgörbület;

- nyomaték és kar;
- viszkoelasztikus viselkedés;
- maradó alakváltozás;
- vörös zászló;
- rendszerfüggő kizáró ok;
- beakasztott kampó;
- alácsúsztatott, felszíni rögzítés;
- kompetenciahatár;
- tájékozott beleegyezés.

Értékelési szempontok

Értékelési terület	Pontszám
A korrekció és a szabályozás elhatárolása két eseten, a kombináció mérlegelése	6 pont
A nyomatékszámítás helyessége és a belőle levont következtetés	7 pont
A lemez víztartalmának és viszkoelaszticitásának alkalmazása az időzítésre	6 pont
Az észlelt jelek rangsorolása, a vörös zászlók elkülönítése, a továbbirányítás szövege	6 pont
A kizáró okok besorolása esetekre, az átmeneti, végleges és rendszerfüggő elhatárolás	7 pont
A rögzítés módjának megválasztása és indoklása a leírt esetben	7 pont
Az érzészavar következményeinek végigvitele a teljes kezelési terven	5 pont
A felelősségteljes, kompetenciahatáron belüli döntés bemutatása	4 pont
Szakkifejezések pontos használata, szerkezet, áttekinthetőség	2 pont
Összesen	50 pont

2. házi feladat

Anyagismeret, rendszerválasztás és felület-előkészítés

Feladat

A szalon anyagkészletét és rendszerkínálatát Önnek kell szakmailag megalapoznia. A vezető azt kéri, hogy minden rendszerválasztás mögött álljon anyagtani indoklás, és a döntések legyenek visszakövethetők. A gyakorlatban a

következő megoldások érhetők el: **B/S Quick**, **Titan System**, **Top Side Clip (TSC)**, **3TO típusú akasztott huzal**, **Unibrace típusú átalakítható elem**, **Recann Metal Plus típusú felszíni huzal**, valamint gyártói nyilatkozattal igazoltan nikkelmentes, **tiszta titán huzalos rendszer**. Ahol rendszert választ, nevezze meg, és a választást vezesse vissza az anyag viselkedésére: az erőprofilra, a rögzítés módjára, a korrózióállóságra és a nikkeltartalomra.

Rendszerfüggő adatot – megengedett előfeszítést, rétegszámot, várakozási vagy kötési időt – ne adjon meg számszerűen, ezeknél a gyártó használati utasítására hivatkozzon. Minden rendszer alkalmazása az adott rendszer továbbképzéséhez kötött; ezt a feltételt ott jelezze, ahol a döntést befolyásolja.

Terjedelem: 4–6 oldal

Kidolgozandó kérdések

1. A vendég ismert nikkelérzékenységre hivatkozik, a szalon kínálatában pedig szerepel a **Titan System** és egy titánhuzalos elem is. Döntse el, melyik választható és melyik nem, majd magyarázza meg a tiszta titán és a nikkel-titán ötvözet különbségével. Mondja meg, mi az egyetlen elfogadható bizonyíték a nikkelmentességre, és nevezze meg, melyik rendszerre tér át, ha ilyen bizonyíték nincs.

2. Hasonlítsa össze, hogyan alakul a húzóerő a felhelyezéstől számított néhány hét alatt a **3TO típusú akasztott huzalnál**, a **Titan Systemnél** és a **B/S Quicknél**. Vezesse vissza a különbséget az alakemlékezés és a szuperelaszticitás elhatárolására, majd döntse el, melyiket ajánlja annak a vendégnek, aki csak ritkán tud kontrollra jönni, és mondja meg, mi lesz nála a kontroll időzítésének alapja.

3. A gyakorlatban körülbelül 0,3, 0,4 és 0,5 milliméteres huzalátmérő fordul elő. Számítsa ki, hányszoros hajlítási merevséget ad a 0,4 milliméteres a 0,3 milliméteressel szemben, és hányszorosat az 0,5 milliméteres a 0,4 milliméteressel szemben. Mekkora az arány a legvékonyabb és a legvastagabb között? Vonja le a következtetést arra, aki „csak egy mérettel vastagabbat” választ, és mondja meg, mi alapján dönthető el, hogy a legvastagabb átmérő választható-e.

4. Két leválás történt a szalonban. Az elsőnél a ragasztott elem néhány nap múlva egyben vált le, a lemez felszíne tiszta maradt, a ragasztó az elemen maradt. A másodiknál az anyag magában szakadt el, mindkét oldalon maradt belőle. Nevezze meg mindkét törésmódot, döntse el, min változtat az egyiknél és min a másiknál, majd mondja meg, melyik hibán nem segít több ragasztó, és miért nem.

5. Egy kolléga a következő sorrendben dolgozik: fertőtlenítés, tisztítás, fénytelenítés, zsírtalanítás, majd öt perc egyeztetés a vendéggel, végül ragasztás – a zsírtalanításhoz és a ragasztáshoz más-más gyártó anyagát használja. Jelölje meg a hibákat a sorrendjükben, és mindegyiknél indokolja, mit ront el. Mondja meg, melyik hiba derül ki napokon és melyik hetek múlva, és miért éppen akkor.

6. A vendég konyhában dolgozik, a lába tartósan nedves környezetben van, a körömlemez felszíne olajos és hámlik, a szabad szél mindkét oldalon ép és hozzáférhető, ismert allergiája nincs. Válasszon rendszert a felsoroltak közül, és indokolja a tapadás és a mechanikus rögzítés különbségével. Ezután döntse el, mi változik, ha a második alkalommal kiderül a nikkelérzékenység, és nevezze meg az új választást.

7. Magyarázza meg, miért jöhet szóba a **Top Side Clip** – orvosi megítélés után – túlsarjadzással járó benőtt köröm mellett is, míg a **3TO típusú akasztott huzal** nem. Nevezze meg a technikai különbséget, amelyen ez múlik, majd sorolja fel azokat a feltételeket, amelyek a felszíni rögzítésnél is kizáró okot jelentenek. Miért nem tekinthető a felszíni rögzítés általános felmentésnek?

8. Az **Unibrace típusú elem** alákapózva és a felszínre fektetve is felhelyezhető, a **Recann Metal Plus típusú huzal** kizárólag a felszínre kerül. Hasonlítsa össze a kettőt erőprofil, javallati kör és kockázat szerint, majd magyarázza meg, miért szakmai hiba a felszíni változat megengedőbb elbírálását átvinni az akasztott felhelyezésre. Melyik esetben indokolt mégis a kisebb, lassabban ható erő?

Kötelezően alkalmazandó szakkifejezések

A kidolgozásban szerepeljen, helyes összefüggésben:

- rugalmassági határ;
- kifáradás;
- maradó alakváltozás;
- adhézió;
- kohézió;
- felületi energia és nedvesítés;
- fénytelenítés;
- dehidrátor, primer, bonder;
- rendszerkompatibilitás;

- tiszta titán;
- nikkel-titán ötvözet;
- szuperelaszticitás.

Értékelési szempontok

Értékelési terület	Pontszám
A tiszta titán és a nikkel-titán elhatárolása, a nikkelmentesség igazolása	7 pont
Az erőprofilok időbeli összehasonlítása, az alakemlékezés és a szuperelaszticitás	6 pont
A huzalátmérő-számítás helyessége és a kockázati csoportok szerinti következtetés	7 pont
Az adhéziós és a kohéziós törés elkülönítése, a beavatkozás megválasztása	6 pont
A felület-előkészítés sorrendjének hibaelemzése és a hibák megjelenési ideje	6 pont
A rendszerválasztás indoklása a leírt esetben, névvel megnevezett rendszerekkel	7 pont
A rögzítés módjának javallati következményei és a felszíni rögzítés határai	5 pont
A felelősségteljes, kompetenciahatáron belüli döntés bemutatása	4 pont
Szakkifejezések pontos használata, szerkezet, áttekinthetőség	2 pont
Összesen	50 pont

3. házi feladat

Hatóanyagok, tehermentesítés, biztonság és folyamat

Feladat

Ön speciális lábápolóként három, egymáshoz kapcsolódó feladatot kap. Egy visszatérő nyomáspanaszú vendégnél tehermentesítést kell terveznie: a panasz évek óta ugyanazon a ponton jelentkezik, a vendég zárt, kemény orrú munkavédelmi lábbelit visel, és korábban öntapadó lapot használt, amely az izzadás alatt elvált. A szalon anyagkészletét egy szabályozási változás miatt át kell néznie. Végül a munkafolyamat dokumentációját kell egységesítenie.

A kidolgozásban minden döntésnél jelölje meg, hol húzódik a kompetenciahatár: mikor végezhető el a beavatkozás, mikor csak feltétellel, és

mikor kell a vendéget orvoshoz irányítani. Rendszerfüggő adatnál – keverési aránynál, kötési és viselési időnél – a gyártó használati utasítására hivatkozzon.

Terjedelem: 4–6 oldal

Kidolgozandó kérdések

1. Egy lábbalzsam összetevőlistája a következő: Aqua, Urea, Glycerin, Cetearyl Alcohol, Paraffinum Liquidum, Glyceryl Stearate, Xanthan Gum, Panthenol, Phenoxyethanol, Citric Acid, Parfum, Limonene. Sorolja be az összetevőket funkciócsoportba a nevük alapján, és állapítsa meg, melyik anyagról mondható meg a mennyisége és melyikről nem. Döntse el, mit mond ez a készítmény várható hatásáról, és mit tesz, ha a vendég illatanyagra érzékeny.

2. A vendég szövődményes cukorbeteg, védőérzése csökkent, a sarkán vastag kallusz van. Otthon szalicilsavas készítményt használ, és melegítő lábbalzsamot kér Öntől. Döntse el, mit ad, mit tilt, és mindkettőt indokolja a hatóanyag hatásmódjával, ne pusztán a tiltás tényével. Nevezze meg a választott alternatívát a hozzá tartozó töménységi tartománnyal, és fogalmazza meg, mit közöl a vendéggel.

3. A nagylábujj sáncánál mért terhelés 24 newton, és az érintkezési felület körülbelül 0,4 négyzetcentiméter. Számítsa ki az itt ébredő nyomást. Ezután egy U-alakú elemmel a terhelést 2,4 négyzetcentiméterre osztja el: számítsa ki az új nyomást és a csökkenés arányát. Mondja meg, hová került a levett teher, és magyarázza meg, miért nem javítja tovább az eredményt az elem vastagítása.

4. A leírt vendégnél keresse meg a nyomáspontot. Vegye sorra a négy adatforrást, és mindegyiknél mondja meg, mennyit ér ebben az esetben, tekintettel a csökkent érzésre és a zárt munkavédelmi lábbelire. Mondja meg, mit rögzít a mérésről, milyen három kérdésre felel a hatás ellenőrzése, és mi a leggyakoribb hiba az ellenőrzéskor.

5. Válasszon tehermentesítő anyagot ehhez a vendéghez, és indokolja a választást élettartammal, a nedvesség hatásával és a lábbeli szabad terével. Mondja meg, miért nem tartós megoldás az öntapadó lap, miért kedvezőbb az U-alakú elem a zárt gyűrűnél, és mi változik a választásban, ha kiderül a ragasztóra vonatkozó allergia.

6. A raktárban talál egy felbontott, fényre kötő készítményt, amelynek INCI-listáján szerepel a TPO, továbbá egy HEMA-tartalmú terméket lakossági kiszerelésben. Döntse el mindkettőnél, mit tesz és milyen jogi alapon, majd fogalmazza meg pontosan az MMA szakmai és jogi megítélését.

Magyarázza meg, miért nem elegendő a terméknév a döntéshez, és mit tesz, ha egy termékhez biztonsági adatlap tartozik.

7. Magyarázza el, hogyan alakul ki az akrilátokkal szembeni érzékenység, miért tünetmentes az érzékenyítő szakasz, és miért fenyegeti ez a szakembert jobban, mint a vendéget. Ismertesse a teendők kötött sorrendjét allergiás reakció gyanúja esetén, és indokolja, miért éppen ez a sorrend. Mondja meg, mit tilos tenni a bőrre került cianoakrilát ragasztóval, és miért.
8. A vendég a felhelyezés utáni harmadik napon telefonál: lüktető fájdalmat és duzzanatot jelez. Döntse el, mi a teendő, és határozza meg, a négy ellenőrzési kapu közül melyiknél maradhatott el a megállás. Sorolja fel a levétel utáni három lépést a kötött sorrendjükben, mondja meg, mit dokumentál, és indokolja, miért nem a következő tervezett kontrollidőpont a válasz.

Kötelezően alkalmazandó szakkifejezések

A kidolgozásban szerepeljen, helyes összefüggésben:

- INCI-lista;
- humektáns;
- okkluzív anyag;
- keratolitikus hatóanyag;
- nyomás;
- nyomáspontmérés;
- kétkomponensű addíciós szilikon;
- ortézis;
- szenzibilizáció;
- keresztreakció;
- biztonsági adatlap;
- ellenőrzési kapu.

Értékelési szempontok

Értékelési terület	Pontszám
Az INCI-lista olvasása, a funkciócsoportok és a mennyiségi következtetés	6 pont
A hatóanyag-választás és az ellenjavallatok érvényesítése a leírt	7 pont

esetben	
A nyomásszámítás helyessége és a tehermentesítésre vonatkozó következtetés	7 pont
A nyomáspont megkeresése, a mérés dokumentálása és a hatás ellenőrzése	6 pont
A tehermentesítő anyag megválasztásának indoklása, a formák kockázata	6 pont
A szabályozott és tiltott összetevők kezelése, a készlet átvizsgálása	6 pont
A szenzibilizáció magyarázata és a teendők kötött sorrendje	6 pont
A felelősségteljes, kompetenciahatáron belüli döntés bemutatása	4 pont
Szakkifejezések pontos használata, szerkezet, áttekinthetőség	2 pont
Összesen	50 pont

A három házi feladat összesített értékelése

Házi feladat	Maximális pontszám
1. A körömszabályozás alapjai és a döntéshozatal	50 pont
2. Anyagismeret, rendszerválasztás és felület-előkészítés	50 pont
3. Hatóanyagok, tehermentesítés, biztonság és folyamat	50 pont
Összesen	150 pont

Értékelési javaslat

Eredmény	Érdemjegy
0–75 pont	Elégtelen (1)
76–90 pont	Elégséges (2)
91–112 pont	Közepes (3)
113–134 pont	Jó (4)
135–150 pont	Jeles (5)